

Fővárosi Ítélőtábla mint másodfokú bíróság

6.Bf.366/2021/12.

A Fővárosi Ítélőtábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2022. március 4. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A rablás büntette és más bűncselekmények miatt Terheltl vádlott ellen folyamatban lévő büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2021. szeptember 14. napján kihirdetett 22.B.335/2020/45. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlott közbizalom elleni cselekményét a Btk. 346. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző okirattal visszaélés vétségének minősíti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2021. szeptember 14. napján kihirdetett 22.B.335/2020/45. számú ítéletével Terheltl vádlottat bűnösnek mondta ki rablás büntettségében [Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés g) pont], testi sértés büntettségében [Btk. 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés I. fordulat], okirattal visszaélés vétségében [Btk. 346. § (1) bekezdés a) pont] és készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés vétségében [Btk. 393. § (1) bekezdés a) pont], ezért – halmazati büntetésül – mint erőszakos többszörös visszaesőt 17 év fegyház fokozatban végrehajtandó szabadságvesztésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható. A kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamába a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt beszámította. Rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnjelekről és kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült 1.720.094 forint bűnügyi költség megfizetésére, míg 851.392 forintról megállapította, hogy az állam terhén marad.

[2] A tárgyaláson jelenlévő ügyész a jogorvoslati nyilatkozat megtételére 3 munkanap gondolkodási időt tartott fenn, majd törvényes határidőben a vádlott terhére súlyosítás, hosszabb tartamú szabadságvesztés kiszabása végett fellebbezést jelentett be. A vádlott a kihirdetett ítélet ellen elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés érdekében jelentett be fellebbezést. A védő a vele kézbesítés útján közölt határozat ellen a törvényes határidőn belül jelentett be fellebbezést elsődlegesen bizonyítottság hiányában történő felmentés, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítése érdekében.

[3]

[4] Az ügyészség fellebbezése írásbeli indokolásában kifejtett álláspontja szerint a kiszabott büntetés eltúlzottan enyhe, annak ellenére, hogy az ügyben a súlyosító körülmények túlsúlyban vannak. Figyelemmel a vádlott többszörösen büntetett előéletére, arra, hogy korábbi büntetései nem bírtak kellő visszatartó erővel, hogy legutóbbi elítélését követő 2 hónapon belül önhibából eredő ittas állapotban újabb bűncselekményt követett el idős nő sérelmére, az idős sértettek sérelmére elkövetett cselekmények nagymértékű elszaporodottságára és arra, hogy a hasonló jellegű cselekmények a közvélemény rosszallását is magukban hordozzák, indokoltnak látta a kiszabott szabadságvesztés súlyosítását. Álláspontja szerint a figyelembe vehető enyhítő körülmények a számba vehető súlyosító körülményeknél sokkal súlytalanabbak.

[5] A védő is előterjesztette fellebbezése írásbeli indokolását, amelyben hangsúlyozta, hogy a vádlott ez ügyben a BRFK IV. Kerületi Rendőrkapitányság őt személyesen is ismerő nyomozójának a profilalkotási áldozata. Hivatkozott arra is, hogy a sértett vallomásai önmagukban is ellentmondásosak. Kiemelte, hogy a sértett szerint bakancs volt az elkövetőn, míg az elkövetőn sportcipő. Érvelése szerint abban is ellentmondásos a sértetti vallomás, hogy melyik megállónál szállt le a terhelt, továbbá eltérően nyilatkozott eszméletvesztésére, az elszenvedett ütések helyére és sorrendiségére vonatkozóan is, ráadásul az elkövetőt 180-190 cm magasságúnak írta le, holott a vádlott ennél jóval alacsonyabb. Hangsúlyozta, hogy tanú7 tanú sem ismerte fel a tárgyaláson az elkövetőt a vádlottban. Hivatkozott továbbá a 29200-801/52093/17/2018. számú genetikai kiegészítő szakértői vélemény 10. oldal 3. bekezdésében írtakra, amelyek az álláspontja szerint cáfolják a terhelt bűnösségét. Mindezek alapján elsődlegesen a megvakulás előtt álló vádlott felmentésére tett indítványt.

[6] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.903/2021/5. számú átiratában az ügyészi fellebbezést helytálló indokai alapján fenntartotta, a védelmi fellebbezéseket nem tartotta megalapozottnak. Megjegyezte, hogy a felülbírálat terjedelme a fellebbezések tartalmára figyelemmel teljeskörű. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat megtartotta, az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett. Ugyanakkor szükségesnek tartotta a sértett vallomásának pontosítását az ítélet [25] bekezdésében. Érvelése szerint a vádlott bűnösségére vont következtetés okszerű, és a törvényszék a bizonyítékok mérlegelésével kapcsolatos indokolási kötelezettségét is teljesítette. Hangsúlyozta, hogy a tényállás megalapozottságára tekintettel a felmentést célzó védelmi

fellebbezés eredményre nem vezethet. A fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint a cselekmény jogi minősítése is törvényes, egyedül a szabadságvesztés büntetés tartamának meghatározásakor tévedett az elsőfokú bíróság. Kiemelte, hogy a vádlott javára enyhítő körülmény valójában csak a megromlott egészségi állapota és az időmúlás, ezzel szemben nagy számban állapítható meg súlyosító körülmény, amelyek nyomatéka is jelentős. Megjegyezte, hogy hiányzik az ítélet végén a védelmi bizonyítási indítvány elutasításának indoka. Ezért indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla a törvényszék ítéletének indokolását pontosítsa és az elsőfokú ítélet rendelkező részét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján változtassa meg akként, hogy a vádlott szabadságvesztését súlyosítsa, egyebekben az elsőfokú ítéletet hagyja helyben.

[7] A védő a másodfokú nyilvános ülésen megtartott perbeszédében a bejelentett fellebbezése irányát és annak írásbeli indokolását fenntartotta, ezért elsődlegesen a vádlott felmentését, másodsorban a kiszabott büntetés enyhítését indítványozta. Kiemelte, hogy az enyhítő körülmény, hogy a vádlott visszafordíthatatlan látóideg sorvadásban szenved, bármikor megvakulhat, nem volt ismert az elsőfokú bíróság előtt.

[8] A vádlott az utolsó szó jogán a fellebbezését fenntartva továbbra is ártatlanságát hangsúlyozta és sajnálatát fejezte ki a sértett irányában.

[9] Az ügyészség, a vádlott és a védő által bejelentett fellebbezés tartalmára figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet és az azt megelőző bírósági eljárást a Be. 590. § (1) és (2) bekezdései alapján teljeskörűen bírálta felül. Ebből következően a másodfokú bíróság vizsgálta az ügyben az eljárási szabályok megtartását, az ítélet megalapozottságát, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezéseit, valamint az indokolás helyességét.

[10] A Fővárosi Ítéltábla a felülbírálat során megállapította, hogy a Fővárosi Törvényszék eljárása során a perrendi szabályokat jórészt megtartotta, hatályon kívül helyezésre okot adó abszolút, illetve relatív eljárási szabálysértésre egyik érdekelt sem hivatkozott. A törvényszék az ügyben előkészítő ülést tartott, ahol a vádlott a törvényes figyelmeztetéseket követően bűnösségét nem ismerte el és a tárgyaláshoz való jogáról nem mondott le, ezért az elsőfokú bíróság törvényesen tért át tárgyalásra. Ugyanakkor a törvényszék a Be. 509. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezést – mely szerint a bíróság legkésőbb az előkészítő ülés berekesztésétől számított egy hónapon belül kitűzi a tárgyalás határnapiját – megsértve több mint két hónap elteltével intézkedett a tárgyalás kitűzésére. Ezen eljárási szabálysértése azonban az ügy érdemére kihatással nem volt. A felülbírálat keretében a fellebbviteli bíróság a tárgyalási jegyzőkönyvek alapján vizsgálta az elsőfokú bíróság és a védő vitáira tekintettel az eljáró bíróság esetleges elfogultságát. A másodfokú bíróság megítélése szerint nem merült fel olyan ok, körülmény, ami megalapozta volna az eljáró bíróság elfogultságát és kizárását az eljárásból. Észlelte a fellebbviteli bíróság, hogy a perbeszédék elhangzását követően a perbíróság a Be. 550. § (1) bekezdése alapján határozathirdetésre napolt, amelyen a védő nem jelent meg. A Be. 550. § (2) bekezdése alapján pedig a védő távollétében törvényesen hirdette ki az elsőfokú ítéletet. A védő a vele

kézbítés útján közölt határozat ellen jogorvoslati jogát gyakorolva jelentette be fellebbezését a törvényes határidőben. A Fővárosi Ítéltábla a felülvizsgálat során azt is megállapította, hogy a törvényszék a tárgyalás során a bizonyítás törvényességére vonatkozó szabályokat betartotta, a vádlott és védője az eljárásban törvényes jogaikat maradéktalanul gyakorolhatták, az eljárásban résztvevő személyek – a vádlott és a kihallgatott tanúk – figyelmeztetése a törvényi előírásoknak megfelelően történt.

[11] A törvényszék az ítéleti tényállást mérlegelési jogkörében eljárva állapította meg. A fellebbviteli bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállás maradéktalan tisztázására törekedett, ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, a fellelhető bizonyítékokat számba vette. Ennek keretében kihallgatta a vádlottat, aki tagadta a bűncselekmény elkövetését. A tárgyaláson nem kívánt vallomást tenni. Ismertetett gyanúsítottai vallomásában előadott védekezésének lényege szerint az öccse egyik ismerőseivel, becenév1 becenévű férfivel összeszólalkozott, és azért lett véres a ruhája, mert a becenév1 egyszer megütötte őt, és felszakadt a szája. Ezért a ruháját valahol eldobta. Azt elismerte, hogy ezt követően a hazaúton találkozott édesanyja húgával és annak élettársával a 196-os autóbuszon. Utalt arra is, hogy a cím5 előtti kukában talált vérrel szennyezett ruhák nem az ő tulajdonát képezték, mert 2018. december 16. napját megelőző pár nappal azokat a fiának, tanú8nak adta. A vádlotti védekezés ellenőrzése és a tényállás tisztázása érdekében a törvényszék kihallgatta az időközben elhunyt tanú1 sértett és néhai tanú5 tanú nyomozás során tett tanúvallomását a Be. 527. § (1) bekezdés a) pontja alapján, továbbá felolvasással tette a bizonyítás anyagává tanú2, tanú4, tanú6 és tanú3 tanúk vallomását; kihallgatta továbbá tanú7 érdektelen tanút és tanú8ot, a vádlott fát, akit nem élt a mentességi jogával. Két alkalommal elrendelte a genetikai szakértői vélemény kiegészítését és ismertette a tárgyaláson az érdemi okirati bizonyítékokat, köztük a genetikai szakvéleményt és annak kiegészítéseit, az igazságügyi orvos szakértői és a kiegészítő orvos szakértői véleményeket, továbbá lejátszotta az autóbuszon rögzített kamerafelvételeket. Az elsőfokú bíróság az ítélet [15]-[61] bekezdésében ismertette, illetve egyenként és összességében értékelte a bizonyítékokat. Az elsőfokú bíróság meggyőző indokát adta annak, hogy Terhelt1 vádlott következetlen és az eljárás egyéb adatai által cáfolt vallomásával szemben ítéleti tényállását miért a tárgyaláson kihallgatott tanúk által elmondottakra, a sértett vallomására, a sértett helyszíni, majd kórházi ellátásával összefüggésben keletkezett orvosi dokumentációra, az érintett autóbuszok fedélzeti kameráinak felvételeire, a cím5 szám előtt található kukából előkerült ruhadarabok szakértői vizsgálatára alapította. E bizonyítékok zárt logikai láncolata alapján meg tudta állapítani a történeti tényállást. A perbíróság tehát mérlegelési jogkörében eljárva ítélete [11]-[14] bekezdésében marasztaló történeti tényállást állapított meg.

[12] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozott, mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla felülbírálata alapjául elfogadta.

[13] A vádlottnak és védőjének eltérő tényállás megállapítására és elsődlegesen felmentésre irányuló fellebbezése nem alapos.

[14] A Be. 591. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a másodfokú bíróság a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, kivéve, ha az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, illetve a fellebbezésben új tényt állítottak vagy új bizonyítékokra hivatkoztak és ennek alapján a másodfokú bíróság bizonyítási eljárást folytat le. A vádlott és védője fellebbezésében új tényre, új bizonyítékokra nem hivatkozott, további bizonyítási indítványt nem tett, ezért a vádlottnak és védőnek a bizonyítékok újraértékelésére, a tényállás felülmérlegelésére és ezen keresztül elsődlegesen a vádlott felmentésére irányuló fellebbezése eredményre nem vezethetett. Az elsőfokú bíróság a ténybíró, feladata és kötelessége, hogy a vád tárgyává tett tények szempontjából lényeges bizonyítékokat hiánytalanul, egyenként és összehasonlítva értékelje, amelynek eredményeként az ítéletben a vád tárgyává tett cselekmény történeti tényállását, valamint az elkövető személyével összefüggő, a cselekményre kiható, azt befolyásoló tényeket megállapítsa. Az ítéltábla álláspontja szerint e kötelezettségének a törvényszék eleget tett.

[15] Az irányadó tényállás alapján a törvényszék okszerűen vont le következtetést a vádlott bűnösségére és – a közbizalom elleni bűncselekmény kivételével - nem tévedett a bűncselekmények jogi minősítésekor sem. Megjegyzi a fellebbviteli bíróság, hogy a vádhatóság a tényállás megállapításával terjeszti elő a bíróság előtt a törvényes vádat: ha abban szerepel más bűncselekmény is, a bíróság nem terjeszkedik túl a vád keretein abban az esetben, ha e további bűncselekményeket is minősíti. A fellebbviteli bíróság osztja a törvényszék ítélete [64]-[78] bekezdéséig kifejtett jogi álláspontját. A vádlott azzal a magatartásával, hogy azért, hogy a 74 éves, a villamoskocsiban egyedül utazó sértettől az értékeit megszerezze, őt akaratát bénító erőszakkal bántalmazta, és a bántalmazás alatt azzal fenyegette meg, hogy elvágja a torkát, megvalósította az öt évtől 10 évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett, a Btk. 365. § (1) bekezdés a.) pontjába ütköző és a (3) bekezdés g.) pontja szerint minősülő vagyon elleni erőszakos bűntett minősített esetének törvényi tényállási elemeit. Megjegyzi a fellebbviteli bíróság, hogy a következtetéses ítélkezési gyakorlat szerint a rablás büntette a súlyos testi sértéssel és a testi sértés minősített eseteivel valóságos halmazatban áll. Ezért helyesen állapította meg a perbíróság, hogy a vádlott azzal a magatartásával, hogy az erőszakos vagyon elleni bűncselekmény elkövetése során a bűncselekmény elhárítására idős koránál fogva korlátozottan képes sértettet legalább négy alkalommal ököllel közepes, valamint azt meghaladó erővel megütötte és a bántalmazás következtében a sértett - többek között - koponyaűri vérzéssel járó sérüléseket szenvedett, amelyek közvetetten életveszélyes sérülésnek minősülnek, és a közvetlen életveszélyes, illetve akár a sértett halálával végződő sérülés bekövetkezésének valamennyi objektív feltétele fennállt, és ez utóbbi következmények elmaradása kizárólag a véletlennek volt köszönhető, megvalósította a kettő évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett, a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (8) bekezdés I. fordulata szerint minősülő testi épség elleni bűncselekmény minősített esetének törvényi tényállási elemeit. A fellebbviteli bíróság álláspontja szerint helyesen jutott arra a jogi következtetésre a törvényszék, hogy a vádlott azzal a magatartásával, hogy a rablás során megszerezte a sértettől annak bankkártyáját, amellyel ismeretlen módon rendelkezett, megvalósította a két évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett, a Btk. 393. § (1) bekezdésébe ütköző készpénz helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés vétségének törvényi tényállási elemeit. E cselekményt a bíróság a vád szerinti tényállás alapján, annak keretei között állapította meg.

[16] A törvényszék továbbá bűnösnek mondta ki a vádlottat a Btk. 346. § (1) bekezdés a.) pontjába ütköző okirattal visszaélés vétségében. E bűncselekményt az követi el, aki egy vagy több olyan közokiratot, amely nem vagy nem kizárólag sajátja a) mástól annak beleegyezése nélkül jogtalanul megszerez, míg a c) pontja szerint, aki mástól jogtalanul elvesz. Az 1/2009. Büntető jogegységi határozat a közokirattal visszaélés vétségének megszerzés elkövetési fordulatát illetően kifejti, hogy az elvételnél tartósabb, a tényleges uralmat és a rendelkezés lehetőségét is magában rejtő birtoklást jelent. Az elkövető eshetőlegesen szándékának a tartós birtoklásra kell kiterjednie. Amennyiben tehát az elkövető a lopott pénztárcával együtt az abban szokásosan elhelyezett közokiratot is elveszi, majd a közokirat birtoklásával rövid időn belül, az okirat visszajuttatását lehetővé tévő módon felhagy, a megszerzés és az erre vonatkozó eshetőlegesen szándék sem állapítható meg. Ugyanakkor a jelen cselekmény elkövetése idején – 2018. december 16. napján – hatályos Btk. 346. § (1) bekezdés c.) pontja már nem csak a megszerzést tartalmazza elkövetői magatartásként, hanem a jogtalan elvételt is. Ezért jelen ügyben az okirattal visszaélés bűncselekménye a sértett pénztárcájához tartozó 6 darab közokirat elvételével befejezetté vált, függetlenül attól, hogy mi lett az okiratoknak a további, későbbi sorsa (BH2021.7.192.). Az előzőekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és a vádlott közbizalom elleni bűncselekményét a Btk. 346. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző okirattal visszaélés vétségének minősítette.

[17] Sem az ügyész súlyosításra, sem a vádlott és a védő enyhítésre irányuló fellebbezése nem alapos.

[18] A fellebbviteli bíróság osztotta a törvényszék ítélete [83]-[88] bekezdésében a vádlott erőszakos többszörös visszaesői minőségére vonatkozóan kifejtett jogi álláspontját. Miután a Btk. 81. § (4) bekezdése alapján az erőszakos többszörös visszaesőkre vonatkozó rendelkezések elsőbbséget élveznek a bűnhalmazati szabályokkal szemben, így a legsúlyosabb bűncselekmény büntetési tételének felső határa a kétszeresére, azaz húsz évre emelkedett. Miután a büntetési tétel így felemelt felső határa a Btk. 90. § (2) bekezdésében írt húsz évet nem haladta meg, ezért nem kellett a vádlottal szemben életfogytig tartó szabadságvesztést kiszabni.

[19] A Fővárosi Törvényszék ítélete [80]-[81] bekezdésében helyesen sorolta fel a büntetés kiszabása során figyelembe vehető körülményeket.

[20] Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a vádlottal szemben végrehajtandó szabadságvesztés büntetést és közügyektől eltiltás mellékbüntetést szabott ki. A büntetési tételkeret felső határa - a szabadságvesztés törvényi maximuma - huszonöt év, az irányadó középérték tizenkettő és fél év. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a középértéket meghaladó mértékben kiszabott fegyházbüntetés igazodik ténylegesen a vádlott személyiségében és cselekményében rejlő társadalomra veszélyességhez, a bűnössége fokához, az enyhítő és súlyosító körülmények számához és nyomatékához.

[21] A szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozata a Btk. Btk. 37. § (3) bekezdés a) pont ad) alpont és a b) pont bb) alpontja alapján egyaránt törvényesen került megállapításra fegyház fokozatban.

[22] A feltételes szabadságra bocsátásból a perbíróság a Btk. 38. § (4) bekezdés a) pontja, valamint a Btk. 38. § (4) bekezdés d) pontja szerint is törvényesen zárta ki a vádlottat.

[23] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a vádlottal szemben kiszabott 17 év fegyházbüntetés és a törvényi maximumban megállapított 10 év közügyektől eltiltás mellékbüntetés együttesen megfelelően szolgálják a Btk. 79. §-ában írt büntetési célokat, így sem a kiszabott szabadságvesztés súlyosítására, sem annak enyhítésére nem látott törvényes lehetőséget.

[24] A törvényszék a Btk. 92. § (1) bekezdése alapján törvényesen rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról.

[25] A Fővárosi Törvényszék ítéletének egyéb rendelkezései is törvényesek, ezért azokat a másodfokú bíróság - helyes indokai alapján - helybenhagyta.

[26] A fellebbviteli bíróság - egyetértve a fellebbviteli főügyészség e körben tett indítványával -, azzal egészíti ki az ítéleti indokolást, hogy az elsőfokú bíróság azért nem adott helyt a vádlott általános egészségügyi állapotának és börtöntűrő képességének vizsgálatára irányuló védői indítványnak, mert a vádlott jelenleg is büntetés-végrehajtási intézetben van, betegségeit továbbra is tudják börtönkörülmények között kezelni, ezért a szakértői vizsgálat elrendelése csupán az eljárás elhúzódását eredményezte volna.

[27] A Fővárosi Ítéltábla ítélete a Be. 599. § (1) bekezdésén és a Be. 606. § (1) bekezdésén alapul.

Budapest, 2022. március 4.

Dr. Török Zsolt s.k.

a tanács elnöke

Dr. Szabó Éva s.k.

Dr. Mészáros László s.k.

előadó bíró

bíró

A Fővárosi Törvényszék 22.B.335/2020/45. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 6.Bf.366/2021/12. számú ítéletében írt változtatással 2022. március 4. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Budapest, 2022. március 4.

Dr. Török Zsolt s.k.

a tanács elnöke